

De trajectbegeleider, sleutelfiguur binnen dual leren

•

•

Duaal leren ...

Enkele cruciale uitgangspunten

- Elke duale opleiding wordt gebaseerd op een **standaardtraject** waarin de **algemene vorming** en de **beroepsgerichte vorming** worden vastgelegd.
- In het standaardtraject wordt het soort van contract vastgelegd (**OAO** of **SOAO**)
- Competenties worden **op de werkplek**:
 - aangeleerd
 - inge oefend
 - geëvalueerd

•

•

Duaal leren: de meest doorgedreven vorm van werkplekleren ...

Duaal leren ≠ stage in voltijds so

Duaal leren ≠ huidige leren en werken (dbso & Syntra Leertijd)

Want ... in die vormen van werkplekleren worden competenties meestal verder ingeoeffend op de werkplek nadat ze in de school of in het centrum zijn aangeleerd.

Duaal leren

=

LEREN op de WERKPLEK

De bril van de inspectie ...

- **Kennis** en **vaardigheden** worden **geïntegreerd** aangeboden.
- **Algemene vorming** in functie van het opleidingstraject van de leerling.
 - Voorbeeld opleidingstraject Groenaanleg en -beheer duaal (3^e gr. bso):
"Afmetingen en oppervlakteberekening"
- Trajectbegeleider = **bewaker** van het **procesgebeuren!**

Wettelijk kader m.b.t. de trajectbegeleider

- Het **BVR** van **22 april 2016** betreffende het tijdelijk project "schoolbank op de werkplek" wordt vertaald in de **omzendbrief SO/2016/02**.

Opmerking:

- in het BVR:

"Trajectbegeleider: het **personeelslid** dat door de school aangeduid is om de trajectbegeleiding van de leerling op zich te nemen."

- in de omzendbrief:

"De trajectbegeleider is de **leraar** van de duale opleiding die door de school is belast met de begeleiding en opvolging van de persoonlijke ontwikkeling en vorming van de leerling."

Wettelijk kader m.b.t. de trajectbegeleider

- in het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 22 april 2016 betreffende het tijdelijke project "schoolbank op de werkplek" rond duaal in het secundair onderwijs":

"Trajectbegeleider: de door de opleidingsverstrekker **gemandateerde persoon of het aangeduid personeelslid** belast met de opvolging en begeleiding van de leerling met het oog op de volledige realisatie van het opleidingsplan."

en verder...

"Trajectbegeleiding: een **continu proces** van begeleiding en opvolging van de persoonlijke ontwikkeling en de vorming van de leerling zowel tijdens het onderwijs op school als in het centrum, als tijdens de opleiding op de werkplek."

Wettelijk kader m.b.t. de trajectbegeleider

- Meerdere taken worden omschreven:
 - implementatie van het standaardtraject
 - toeleiding en screening
 - studiekeuzebegeleiding
 - match van de leerling met de werkplek
 - diverse vormen van begeleiding van de leerling
 - proces van evaluatie van de leerling, zowel door de klassenraad als door de onderneming
 -

•

•

Trajectbegeleiding op twee niveaus

1. Algemene aspecten

- Contactpersoon voor de leerling
- Contactpersoon voor het bedrijf/mentor
- Opvolging van het traject (worden de afspraken nagekomen?, wordt het standaardtraject volledig aangeboden?, ...)
- Administratieve ondersteuning bieden (toeleiding, het opstellen / opvolgen / bijsturen van het opleidingsplan, opmaak kalender, dossier in "Mijn loopbaan" (VDAB), ...)

2. Vakinhoudelijke aspecten

- Opvolging (vakinhoudelijk) van de competentieontwikkeling op de school / in het centrum
- Opvolging (vakinhoudelijk) van de competentieontwikkeling op de werkplek

•

•

Trajectbegeleiding op twee niveaus

- Beide aspecten kunnen door **één of meerdere** personeelsleden worden opgenomen in de school / het centrum.
- De trajectbegeleider is bij voorkeur een **vakinhoudelijk expert**.

Advies voorafgaand aan de instap in duaal leren (niet-bindend)

- De klassenraad van buso-, bso-/tso-opleidingen geeft **voorafgaand** (= het schooljaar vóór het duaal traject) **een niet-bindend advies** over de **(quasi) arbeidsrijpheid** van **elke** leerling. Dit advies staat los van de beslissing van de delibererende klassenraad.
- Het advies komt tot stand op basis van een **grondige screening**
 - met voldoende kwaliteitsvolle observatie- en evaluatiegegevens van de jongere gedurende zijn **hele** leerloopbaan.
 - met gegevens **buiten** de schoolcontext
 - door het gebruik van een **gevalideerd screeningsinstrument**

Advies voorafgaand aan de instap in duaal leren (niet-bindend)

- **Zij-instromers**, meestal komend uit aso-opleidingen, worden pas bij de inschrijving in een duale leerweg gescreend op hun arbeidsrijpheid en arbeidsbereidheid via een alternatieve werkwijze opgesteld **door de trajectbegeleider**.
- Eens de leerling is ingeschreven in de duale opleiding: **maximaal 20 opleidingsdagen** om effectief te starten op de werkplek.
 - Indien niet gerealiseerd → stopzetting duale opleiding!

Advies voorafgaand aan de aanlooffase (bindend)

- In het kader van **Leren & Werken (dbso en leertijd)** zullen er in het schooljaar 2018-2019 enkele proefprojecten worden opgezet m.b.t. "aanlooffase" onder de benaming "**verruimde brugprojecten**".
- De **niet-arbeidsrijpe leerling** wordt na zijn inschrijving in de aanlooffase opnieuw gescreend met het oog op:
 - het verbeteren van arbeidsgerichte competenties
 - het verbeteren van loopbaangerichte competenties
 - het zoeken naar een werkplek
 - het verbeteren van de sollicitatievaardigheden
 - de versterking van de vaktechnische competenties
- Het advies van de klassenraad hieromtrent is **bindend**.
- Vanaf het schooljaar 2019-2020 zal elke aanbieder duaal leren de aanlooffase kunnen aanbieden.

Ondersteunende rol en taken van de trajectbegeleider

- Schooljaar voorafgaand aan de start van de duale opleiding:
 - Eventueel inrichten van een **snuffelstage**
 - nieuw in schooljaar 2018-2019
 - maximum één week “proeven van ...”
 - op vraag van de leerling
 - mits akkoord school / centrum
 - **Screening, matching en intake** op basis van het gekozen screeningsinstrument

(opmerking: vanuit de onderwijsverstrekkers geven wij de voorkeur aan een toolbox met gevalideerde screeningsinstrumenten die gratis ter beschikking worden gesteld)

•

•

Ondersteunende rol en taken van de trajectbegeleider

- Schooljaar voorafgaand aan de start van de duale opleiding:
 - **Prospectie** van **mogelijke tewerkstellingsplaatsen**
 - eigen netwerk
 - sectoren
 - SYNTRA Vlaanderen
 - Hulp bij de **erkenning** van bedrijven
 - verwijzen naar de tool van Syntra Vlaanderen
 - eventueel registratie op vraag van het bedrijf / de instelling
 - info = rol voor de sector!
 - Toelichting **correcte filosofie** duaal leren aan bedrijven / instellingen
 - info = rol voor de sector!

•

•

Professionalisering van de trajectbegeleider

- Zelf **informatie** inwinnen en **expert** worden in de materie:
 - infomomenten sectoren opvolgen
 - contact onderhouden met sectoren en Syntra Vlaanderen
 - mentorkorting
 - verloningsystemen en soorten contracten
 - vakantiewerk
 - vakantieregeling (verschil tussen voltijds en dbso)
 - verschil tussen de soorten contracten (OAO, SOAO, ...)
 - ...
- Doorgronden **standaardtraject(en)** en mogelijke implicaties
- Opstellen van het **individueel opleidingsplan / handelingsplan** (a.d.h.v. **het standaardtraject**)

Procesbewaking

- Overleg **mentor** en **trajectbegeleider**
Beiden staan in voor de kwaliteitsvolle opvolging en de evaluatie van de te behalen competenties:
 - **prospectief**: wat komt de volgende periode aan bod?
 - **curatief**: wat dient geremedieerd te worden en door wie?
- De trajectbegeleider **bezoekt** op **frequente** basis de leerling en de mentor **op de werkplek**
 - suggestie: min. 1 x / 14 dagen
- Competentiegerichte **evaluatie** van de leerling
 - leerling
 - mentor
 - trajectbegeleider
- De trajectbegeleider **koppelt** op regelmatige tijdstippen **terug** naar de begeleidende klassenraad.

Eindevaluatie

- De (eind)evaluatie is de **verantwoordelijkheid** van de onderwijsinstelling
- De trajectbegeleider en de mentor zijn **stemgerechtigd lid** van de delibererende klassenraad
- Het evaluatiebeleid behoort tot de **autonomie** van de school / het centrum
- De trajectbegeleider bereidt **in samenspraak** met de mentor de eindevaluatie voor.

Besluit: de trajectbegeleider is een sleutelfiguur in het duale opleidingstraject!

Aan de slag ...

- **Denkoefening 1**
 - Timing? Tegen wanneer doe je wat? Wat heb je al ondernomen, ... ?
 - **Tijdsbalk** uitwerken:
 1. prospectie
 2. screening leerlingen
 3. eigen informatie inwinnen
 4. opleidingsplan / handelingsplan opstellen
 5. overleg met de mentor
 6.

Aan de slag ...

- **Denkoefening 2**

- Duaal leren evalueren

- Opstellen van rubrics op basis van enkele competentiegerichte doelstellingen uit een standaardtraject
- Mogelijke opdelingen kunnen zijn:
 1. nog niet verworven
 2. eerste aanzet tot verwerving aanwezig
 3. gedeeltelijk verworven
 4. (nagenoeg) volledig verworven

